

16 סנהדרין קה: פסחים נ: ערין טו: לעיל כ: הוריות י: מור כג: 5) נח מילתא שלא ממנו ובי יעה שלמה ליתא בכל אהן מקומות הנרשמים בזויו לעיל כ: פסחים נ: ור"א, 6) נח כב: ע"ש סנהדרין קה: ע"ש הוריות י: ע"ש, 7) גי' הערוך מנאל, 8) [צ"ל לוקמו ערוך ערך מנא א], 9) סנהדרין ק: צ"מ פו., 10) [סנהדרין ק: ע"ש], 11) [צ"ל הולר, 12) [צ"ל רבא], 13) [יומא פו. וצ"ן], 14) חלה ממלמדיו ליתא כס"א, 15) כס"א טקס: י"ט, 16) [סנהדרין קה: מנא], 17) כריתות כה. חולין פב., 18) ג"א בן פרישה ע"י כתי"ב, 19) תמורה טו: [ע"ש], 20) מעשר שני פ"ה מט"ו, 21) [מ"ב ה, ק] [נ"ב ו], 22) [ע"י שמחזק פ"ב ה"ב], 23) [ע"ב], 24) [דברים כו, א] [ע"ב], 25) [ולקמן מנא].

הגהות הב"ח

16) נב' ויוסי בן יהודה) חז"מ. ו"ב ס"א יוחנן:

מוסף רש"י

בשביל ארבעים ושנים קרבנות. בין פירס לאלו"ט ז' פירס ו' אליוס ג' פסמים היי מ"ב בין פירס ואליוס (סנהדרין קה) משמע מחמתו שערך בני מקומות ועל כל אחת ואחת העלה פ"ד ואלו שהם י"ו לכל מעמד ומעמד וי' פעמים י"ד עולין מ"ב וקרבנותיו של בלן הו' שלל לט"ט מ"זה (נודי כ"ג). הגיע עת ליטול שבר שמונה שרצים. שפקתו, ולהכי כתיב כה"ל קרא שמנה דברים, כנגד אלוהי פק, כלומר כסף ונגדים שקבלת ממנו נעמנו סבור אה"ל לנקט דברים הללו להיוסם לך שבר שמונה שרצים (סנהדרין קה). יצד תינוק ראשי. י"ב, תלמוז א"ט מרזיקה ממנו לנגמרי ממנו ישיבת עולם וא"ט מקריבה לנגמרי כל לניד אשור, שאינו יול ככוש יצו מדבר עזריה, תינוק ואשה דעמן קלה וא"ט מדחה אותם שמתרין מן העולם (ס"ח). כיפדה ספיקה. בשעת עריסה שהיו עינין ספק היה והלכה לה. הלך אסוריה כהנא וקבר כהן כל העגלות הערופות (כריתות כ"ג).

עגלה ערופה פרק תשיעי סוטה

יהוה דוצים ולא יהיו יער. מאי עבד ליה יער דקרית ליה נס: **דבעיני.** הדוצים להתגרות בהם כשלין מקום קרוב להם לנוס ולהתחבצאות וכשהן קרובים ליער יוצלין בהצטמחה: **זכה ויהא ממנו רום.** שילאו ממנה דוד ושלמה שהרבו להקריב קרבנות. אלמא זה היה

זכר אסיה עוסק. מסתכל בששת איש: **אחוי ליה צידיה.** שיקבלו: **יזר.** של תשמיש מקרבנו בימין שלא יקון צפרייה ורביה וכן מיוקן פני צפרה ויאבד את עצמו¹ ואשה אף היא דעתה קלה ואם ירדפוה תלא לתרבות רעה: **בתנ"י' סאל וסרעה צעדר.**

מז.

עין משפט נר מצוה

א נמי פ"ד מהל' תשובה ה"ל א: **ב** ב ג ד מ"י פ"י מהל' רומא הלכה ח: **בא** ה מ"י שם פ"ע הלכה יג: **בב** ו ז מ"י שם ה"ל יד: **בג** ח מ"י שם ה"ל יז: **בד** ט מ"י פ"ג מהל' סוטה הלכה יט:

תורה אור השלם

1. וילך המלך גבעה לזבח שם כי היא הקמה הגדולה אלף עלות יעלה שלמה על המזבח ההוא: מלכים א ג ד
2. ויאמרו אנשי העיר אל אלישע דב' נא מושב העיר טוב באשר איני ראה ודמיי רעים ודמיי משבלת:
3. ואלישע חלה את חליו אשר ימות בו ויבד אליו יואש מלך ישראל ויבן על פניו ויאמר אבי אבי רבב ישראל ויחשיבו: מלכים ב יג יד
4. ויאמר נעמן הואל קח כפרים ויפרץ בו ויצד כפרים כסף בשני תרשים מחלוקת צחכמי ישראל כולן היו אומרים דברים כחמינתן למשה מסיני והן הראשונים שנחלקו בסמיכת קרבנות ציוס טוב כלמריין כחגיגה (ד' טו). והוא היה מחלוקת ראשון שהיה בישראל בדברי תורה: **העזר הודיין המעשר.** שלל יהיו מתוודין צנתי הקדש כ"ט.
5. ובגמרא⁶ מפרש טעמא: **עורין ונוקפין.** צגמרא⁷ מפרש טעמא: **עד**
6. ויאמרו בני הנביאים אל אלישע דב' נא ויאמרו אשר אגחנו ישבים שם לפניך צר ממה: מלכים ב ו א
7. ויבא אלישע דמשק וכן ויד מלך ארם חלה ויגד לו לאמר בא איש האלילים עד הנה: מלכים ב ח א
8. ויאמרו בני הנביאים אל אלישע דב' נא ויאמרו אשר אגחנו ישבים שם לפניך צר ממה: מלכים ב ו א
9. לא אפקוד על בנותיכם כי תנינה ועל בנותיכם כי תנאפהו כי הם עם הזנות יפרדו ועם הקדשות יחזרו ועם לא יבין ילבטו: הושע ד יד
10. אל"ל לי כי הייתי באספי קץ בעללת בציר אין אשכול לאכול בכורה אותה נפשי:

מיכה א ז

רב ושמואל חד אמר גם וחד אמר גם בתוך גם מאן דאמר גם יער הוה דובים לא הוה מ"ד גם בתוך גם לא יער הוה ולא דובים הוה וליהוי דובים ולא ליהוי יער דבעיתי אמר רבי חנינא בשביל ארבעים ושנים קרבנות שהקריב בלק מלך מואב הובקעו מישראל ארבעים ושנים ילדים איני והאמר רב יהודה אמר רב⁶ לעולם יעסוק אדם בתורה ובמצוות ואע"פ שלא לשמה שמתוך שלא לשמה בא לשמה שבשכר ארבעים ושנים קרבנות שהקריב בלק מלך מואב זכה ויצתה ממנו רות⁷ שיצא ממנו שלמה שכתוב ביה⁸ אלף עולות יעלה שלמה⁹ ואמר רבי יוסי בן חוני רות בתו של עגלון בנו של בלק היתה תאוותו מיהא לקללה הוי ויאמרו אנשי העיר אל אלישע הנה נא מושב העיר טוב כאשר אדוני רואה וגו' וכי מאחר דמים רעים וארץ משכלת אלא מה טובתה אמר רבי חנין חן מקום על יושבו אמר רבי¹⁰ יוחנן שלשה חינות הן חן מקום על יושבו חן אשה על בעלה חן מקח על¹¹ מקחו¹² תנו רבנן שלשה חלאין חלה אלישע אחד שגירה דובים בתינוקות ואחד שדחפו לגחוי בשתי ידים ואחד שמת בו שנאמר³ אלישע חלה את חליו אשר ימות בו תנו רבנן¹³ לעולם תהא שמאל דוחה וימין מקרבת לא כאלישע שדחפו לגחוי בשתי ידיו ולא כיהושע בן

פרחיה שדחפו לאחד¹⁴ מתלמידיו בשתי ידיו אלישע מאי היא דכתיב⁴ ויאמר נעמן הואל קח כברים וכתיב⁵ ויאמר אליו לא לבי הלך כאשר הפך איש מעל מרכבתו לקראתך העת לקחת את הכסף ולקחת בגדים וזיתים וכרמים וצאן ובקר ועבדים ושפחות ומי שקיל כולי האי כסף ובגדים הוא דשקיל אמר ר' יצחק באותה שעה היה אלישע עוסק בשמנה שרצים וצרתת נעמן תרבק כך ובורעך לעולם⁶ וארבעה אנשים היו מצורעים אמר רבי יוחנן זה גחוי ושלשת בניו⁷ וילך אלישע דמשק למה הלך אמר ר' יוחנן שהלך להחזירו לגחוי בתשובה ולא חזר אמר לו חזור כך אמר לו כך מקובלני ממך⁸ כל מי שחטא והחטיא את הרבים אין מספיקין בידו לעשות תשובה מאי עבד איכא דאמרי אבן שואבת תלה לו לחמאת ירבעם והעמידו בין שמים לארץ ואיכא דאמרי שם חקק לה אפומה והיתה אומרת אנכי ולא יהיה לך ואיכא דאמרי רבנן דחה מקמיה דכתיב⁸ ויאמרו בני הנביאים אל אלישע הנה נא המקום אשר אנחנו יושבים שם לפניך צר ממנו מכלל דעד האידנא לא הוה דחיק יהושע בן פרחיה מאי היא כדהוה קא קטיל ינאי מלכא לרבנן שמעון בן שמח אטמינהו אחתיה ר' יהושע בן פרחיה אול ערק לאלכסגנדייא של מצרים כי הוה שלמא שלח ליה שמעון בן שמח מני ירושלים עיר הקודש לך אלכסגנדייא של מצרים אחותי בעלי שרוי בתוכך ואני יושבת שוממה אמר ש"מ הוה ליה שלמא כי אתא אקלע לההוא אושפיזא קם קמייהו ביקרא שפיר עבדי ליה יקרא טובא יתיב וקא משתבח כמה נאה אכסגניא זו א"ל אחד מתלמידיו¹⁰ רבי עיניה טרוטות א"ל רשע בכך אתה עוסק אפיק ארבע מאה שפורי ושמתיה כל יומא אתא לקמיה ולא קבליה יומא חד הוה קרי קרית שמע אתא לקמיה הוה בדעתיה לקבוליה אחוי ליה בדיה סבר מדחא דחי ליה אזל זקף לבינתא פלחא אמר ליה חזור כך א"ל כך מקובלני ממך כל החוטא ומחטיא את הרבים אין מספיקין בידו לעשות תשובה דאמר מר¹¹ כישף והסית והדיח והחטיא את ישראל¹² תניא רבי שמעון בן אלעזר אומר יצד תינוק ואשה תהא שמאל דוחה וימין מקרבת: **בתנ"י'** נמצא ההורג עד שלא¹³ נערפה העגלה תצא ותרעה בעדר ימשנערפה העגלה תקבר במקומה שעל ספק באתה מתחילתה כיפרה ספיקה והלכה לה¹⁴ נערפה העגלה ואחר כך נמצא ההורג הרי זה יהרג¹⁵ עד אחד אומר ראיתי את ההורג ועד אחד אומר לא ראית אשה אומרת ראיתי ואשה אומרת לא ראית היו עורפין¹⁶ עד אחד אומר ראיתי ושנים אומרים לא ראית היו עורפין¹⁷ ושנים אומרים ראינו ואחד אומר להן לא ראיתם לא היו עורפין¹⁸ משרבו הרוצחנין בטלה עגלה ערופה משבא אליעזר בן דינאי ותחינה בן פרישה¹⁹ היה נקרא חזרו לקרותו בן הרצחן²⁰ משרבו המנאפים פסקו המים המרים ורבי יוחנן בן זכאי הפסיקן שנאמר²¹ לא אפקוד על בנותיכם כי תזנינה ועל כלותיכם כי תנאפנה כי הם וגו' משמת יוסי²² בן יועזר איש צרידה ויוסי בן²³ יהודה איש ירושלים בטלו האשכולות שנאמר²⁴ אין אשכול לאכול בכורה אותה נפשי²⁵ יוחנן כהן גדול העביר הודיית המעשר אף הוא בטל את המעוררין ואת הנוקפין עד